

MASARYKOVA UNIVERZITA

Esej do předmětu Digitální knihovny (PV070)

Téma: Flickr

URL: <http://www.flickr.com/>

Vlastník: Yahoo! Inc.

Vojtěch Škvařil

Český jazyk se specializací počítačová lingvistika

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Brno, 27. 11. – 3. 12. 2012

O Flickru

Jde o webové úložiště fotografií a videí se sociálními prvky. Dodnes má mezi podobnými službami největší podíl na trhu. Dle Alexa Rank, webu monitorujícím jiné weby, se aktuálně jedná o 58. nejnavštěvovanější stránku. Vznikl v roce 2004 jako jeden z průkopníků tzv. Webu 2.0 – obsah generují uživatelé, poskytovatel služby zajišťuje logistiku a pravidla shromažďování obsahu. Nyní (2012) má přes 51 milionů registrovaných uživatelů a přes 7 miliard fotografií. Je naprogramován v PHP.

Počet uživatelů stále roste, snižuje se však počet přístupů. V roce 2011 klesl o 16 % (tehdy byl Alexa Rank 50), což lze přičíst stále rostoucí popularitě sdílení fotografií na Facebooku, Google+ a Instagramu (zaměřeného pouze na snímky) – tyto sociální sítě navíc neomezují množství nahraných fotografií. [1] K prohlížení Flickru není potřeba být registrován, ale pro nahrávání a sdílení už je požadováno zřízení účtu.

Setkávají se zde různě aktivní uživatelé, od těch, co sdílí, spravují fotokolekce a mají premium účet, až po pouhé konzumenty obsahu. Při jedné návštěvě stránky zde stráví, dle dostupných dat, v průměru 2,7 minuty.

Projekt je financován prostřednictvím příjmů z reklam a předplatného Premium účtů. U bezplatného účtu má uživatel možnost spravovat svůj profil a zveřejnit až 200 fotografií. Zbylé jsou dostupné pouze přes jednotlivé odkazy, mohou být tak vystaveny například na blozích. Pokud je takový účet 90 dnů neaktivní, Flickr si vyhrazuje právo na jeho permanentní smazání, stejně jako u účtů, které hrubým způsobem porušují pravidla tohoto webu.

	prostor	veřejné album	stahování vlastních fotek zpět	reklama na webu
Free	300 MB/měsíc	max 200 fotek	pouze snížené rozlišení	ano
Premium (\$25/rok)	neomezené	neomezené	původní rozlišení	ne

Video je omezeno pouze na 90 vteřin, a to i pro Premium uživatele. Flickr taková videa označuje nadneseně jako „dlouhé fotografie“. Snaží se tak v uživatelích povzbudit kreativitu ke vhodnému zkracování a zároveň nemusí úložiště dimenzovat pro ukládání tříhodinových svateb. Nevýhodou je nemožnost konkurovat Youtube.

Významným soupeřem může být Google Picasa, která nabízí 1 GB volného místa a pro uživatele Google+ možnost neomezeného uploadu fotografií s maximálním rozlišením 2048×2048.

Flickr také nabízí mobilní aplikace pro správu účtu na nejrozšířenější platformy. Externí vývojáři mohou vytvářet služby spolupracující s Flickr, díky snadno dostupnému API – zdrojovým kódům a knihovnám.

Servery služby jsou pro lepší konektivitu rozmístěny po celém světě – dle posledních dat

z roku 2009 jich bylo přes 124, což vysvětluje finanční náročnost projektu.

The Commons

Na Flickru nyní publikuje 56 institucí, především galerie a knihovny. Takto publikované vizuální soubory mají společnou licenci „No known copyright restrictions“. Dle institucí je hlavním důvodem pro zveřejnění lepší dostupnost pro koncového uživatele – není nutné být na určitém místě a hledat fyzicky v databázích, takto je možné si kolekce prohlížet i v Africe. Flickr byl vybrán pro svou velkou komunitu, jistou zavedenost, a tedy i stabilitu projektu, a možnosti dohlížet na obsah a mít poslední slovo při jeho úpravě. To je klíčová vlastnost oproti Wikipedia Commons, která z principu neumožňuje mít absolutní práva.

Důvodem pro digitalizaci a veřejnou publikaci je i samotný střet uživatelů s obsahem – nové komentáře, označení, tagy, souvislosti. Například Library of Virginia sdílí fotografie s dotazy jako: „Obsahuje tato kolekce snímky z tanečních, které jste před padesáti lety navštěvovali?“

S publikováním začala 16. ledna 2008 Library of Congress, největší knihovna na světě, s pouhými dvěma kolekcemi. Zaznamenala růst přístupů o 2000 %. Vznikl tak silný étos vedoucí až k dnešním 56 zapojeným institucím, z nichž polovina je stále aktivní a přispívá novým obsahem. LoC šla ještě dál a 20 nejpřínosnějším přispěvatelům udělila editorské pravomoce. Dle studie dokáží instituce v průměru využít zhruba 3 % informací z komentářů k úpravám popisků.

Oficiální fotograf Bílého domu Peter Souza užívá Flickr ke zveřejňování fotografií od roku 2009. Všechny jsou dostupné v záložce „US Government Works“, a to včetně historických snímků a nascanovaných dokumentů.

Tagy, značky a skupiny

Značná část uživatelů se organizuje v tematických skupinách a sdílí zde své fotografie. Ty mohou být viditelné například jen rodině či přátelům. Označit uživatele na fotce je, podobně jako na Facebooku, možné, avšak ten musí být na Flickru registrovaný nebo v kontaktech uživateleovy emailové schránky. Fotografie je také možné komentovat, stejně tak jejich vybrané části.

Pro uživatele, kteří chtějí prezentovat několik vybraných snímků je dostupná Galerie (Galleries), kterou si následně mohou prohlížet i neregistrovaní uživatelé.

K hromadnému třídění snímků slouží Organizr (chybějící „e“ v poslední slabice slova je charakteristické pro všechny nástroje zabudované ve Flickru). Zde je nejmenší jednotkou skupiny fotek tzv. Sada (Sets). Tu lze slučovat do Kolekcí (Collections). Snímek může být přítomen ve zcela libovolném množství sad a kolekcí.

Další regulace je uplatněna v počtu členství v tzv. Skupinách (Groups). Pro Free uživatele 10 a pro Premium maximálně 60 skupin, kterých lze být v jednom momentu členem. Flickr chce tímto

sešněrováním docílit větší angažovanosti a zabránit tvoření příliš mnoha podobných skupin.

Předností Flickru je zavedený systém tagů, které umožňují fotografie třídit do specifických celků (např. dle místa). Studie od LoC objevila, že méně než 1 % tagů se týká emocí. Drtivá většina je označena podle dominantní položky na snímku. [2]

Geotagging zobrazí fotografie s metadaty o poloze na mapě světa. Některé digitální fotoaparáty taková metadata umí vytvářet i za pochodu, díky vestavěnému GPS lokátoru. Možností je také doplnit metadata přímo, což je ale zdlouhavé.

Licence

U každé fotografie si uživatel vybírá z licencí Creative Commons 2.0, čímž stanoví rozsah autorských práv. Velkou část databáze lze tedy využívat dál pro neziskové účely.

Konflikty týkající se práv vznikají sporadicky. Když už, tak zejména kvůli osobě na fotce s volnou licencí, kterou poskytl tvůrce snímku, ale dotyčná osoba s šířením nesouhlasila. [1]

Uživatelé mají také možnost hodnotit obsah z hlediska potenciální nevhodnosti (např. nahota, explicitní zranění). V některých zemích (především asijských, ale i v Německu) byl před pár lety problém s klasifikací „Restricted“. Tamním uživatelům se takto označené snímky nezobrazovaly, kvůli rozporu s místními zákony. V současné době se problém řeší zejména přísnějším ověřováním věku.

Sdílení

Flickr je dobře propojen se službami třetích stran jako jsou blogy, firmy poskytující tištěná fotoalba a vývojáři aplikací. Zejména u sociálních sítí jako Twitter, Thumbrl nebo Blogspot není nutné přecházet na web Flickru a vše je možné si prohlížet z webu dané služby přes přímé odkazy.

Dobře je zpracována aplikace Bing Maps Streetsite Photos, která spojuje snímky s přesně určenou lokalitou s leteckými snímky Země. Zmapována jsou zejména větší a hospodářsky vyspělá města.

Kritika

Po odkoupení společností Yahoo! byl kritizován (také původními vývojáři) malý důraz na aktivní komunitu, která web v podstatě vytvořila. Důvěra uživatelů byla jistě narušena zavedením povinného RegID, společný účet pro všechny Yahoo! služby, i na Flickru v roce 2007. Pokud si uživatel nechtěl takový účet založit, nedostal se ke správě svých fotografií, původní účet nefungoval. Později RegID přestalo být povinné.

Další promarněný potenciál souvisel s nástupem chytrých mobilních telefonů. V roce 2008, kdy se etabloval iPhone a App Store, Flickr nevydal žádnou aplikaci, která by umožňovala snadné

propojení se službou. K tomu došlo až v roce 2009, aplikace navíc byla pomalá a ze všech stran kritizována. Nyní je nejvíce fotografií na Flickru pořízeno iPhonem a samotná aplikace je na App Store dle popularity až na 64. místě mezi fotoslužbami. [4]

Závěr

Odhaduji, že další vývoj se bude týkat aplikací naprogramovaných nezávislými vývojáři a provázání Flickru s dalšími aplikacemi (jako zmíněný Bing). Dále bude web jistě mnoha uživatelům sloužit jako praktické úložiště fotografií i přes lehce zastaralé rozhraní. Výhody jsou v neustálém aktualizování webového rozhraní (programy jako Zoner Photo Studio vychází každý rok v nových nenavazujících verzích) a vlastní záloze na vzdálených serverech. Také lze očekávat pozvolné navyšování limitů pro uživatele bez placeného účtu, jako se tomu dělo v předchozích letech. Výzvou do budoucna bude udržet zájem institucí k rozšiřování digitalizovaných dokumentů v rámci služby.

Otázkou je, jestli se však služba opět začlení mezi nejrozšířenější sociální sítě, nebo bude pomalu stagnovat na způsob MySpace. Zatím to vypadá spíše na druhou možnost.

Zdroje

[1]

Flickr The Commons: what 51 million community members actually do? [online]. 2012 [cit. 2012-11-29] Erik Hekman, Harry van Vliet. Dostupné z WWW: <http://www.crossmedialab.nl/files/Hekman_VanVliet_Commons_Paper.pdf>

[2]

For the Common Good: The Library of Congress - Flickr Pilot Project [online]. 2008 [cit. 2012-11-29] Michelle Springer, Beth Dulabahn, Phil Michel, Barbara Natanson, David Reser, David Woodward, Helena Zinkham. Dostupné z WWW: <http://www.loc.gov/rr/print/flickr_report_final.pdf>

[3]

Flickr Images: What & Why Museums Share [online]. 2012 [cit. 2012-12-01] Joan E. Beaudoin, Cécile Bosshard. Dostupné z WWW: <<http://asis.org/asist2012/proceedings/Submissions/170.pdf>>

[4]

How Yahoo Killed Flickr and Lost the Internet [online]. 2012 [cit. 2012-12-02] Mat Honan. Dostupné z WWW: <<http://gizmodo.com/5910223/how-yahoo-killed-flickr-and-lost-the-internet>>

Další zdroje

<http://www.flickr.com/>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Flickr>

DC metadata

TITLE=Flickr

CREATOR=Vojtěch Škvařil

DESCRIPTION=Esej na téma Flickr – možnosti služby a současná pozice mezi sociálními sítěmi

SUBJECT.Keywords=Flickr, uživatelem generovaný obsah, Web 2.0, sdílení fotografií, úložiště fotografií

DATE.Created=2012-12-04

LANGUAGE=czech

FORMAT.Medium=application/pdf